

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

Кафедра економіки та публічного управління

**Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи**

магістра

на тему : «Підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах
воєнних викликів»

ХАІ.601.667е.25О.051. 11045567ПЗ

Виконав: здобувач 6 курсу групи № 667е

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 «Економіка»

(код і найменування)

Освітня програма

Економіка підприємства

(найменування)

Щеглов В. О.

(ПІБ здобувача)

Керівник Петрик В.Л.

(прізвище й ініціали)

Рецензент Уварова І.С.

(прізвище й ініціали)

Харків – 2025 рік

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу
 Кафедра економіки та публічного управління
 Рівень вищої освіти другий (магістерський)
 Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
 Спеціальність 051 «Економіка»
 Освітня програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Вікторія ШВЕДУН
 (підпис)

«__» _____ 2025 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

_____ Щеглову Віталію Олександровичу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема дипломної роботи «Підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів»

керівник дипломної роботи Петрик Валерія Леонідівна, к. т. н., доцент,
 (прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом Університету від «22» жовтня 2025 року № 1680-уч

2. Термін подання студентом дипломної роботи «16» грудня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи – матеріали преддипломної практики

4. Зміст пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно виконати) :

– розкрити теоретичні аспекти функціонування та розвитку малого бізнесу в Україні в умовах воєнних викликів;

– надати огляд методичних підходів до оцінки ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнного стану;

– провести аналіз діяльності підприємства малого бізнесу (на матеріалах ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків);

– розробити комплекс заходів щодо підвищення ефективності функціонування малого бізнесу та здійснити обґрунтування ефективності запропонованих заходів.

5. Перелік ілюстративного матеріалу:

– вступ (назва дипломної роботи, мета, об'єкт, предмет, задачі роботи);

– теоретичні аспекти функціонування та розвитку малого бізнесу в Україні в умовах воєнних викликів;

– результати аналізу діяльності підприємства малого бізнесу;

– заходи щодо підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів.

– ВИСНОВКИ.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Теоретичний	Петрик В.Л., к. т. н., доцент	22.10.2025	15.12.2025
Аналітичний			
Проектний			

Нормоконтроль _____ . Петрик В.Л. «15» грудня 2025р.
(підпис) (ініціали та прізвище)

7. Дата видачі завдання «22» жовтня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1	Вибір теми, обґрунтування її актуальності і визначення рівня її розробленості; вибір об'єкта, предмета, формулювання мети і завдань дослідження	Серпень	виконано
2	Збирання необхідної наукової та статистичної інформації, пошук, вивчення і аналіз літературних та інших джерел за темою дослідження	Вересень	
3	Вибір методів дослідження для досягнення поставленої мети	Жовтень	
4	Оброблення й аналізування результатів дослідження	Жовтень	
5	Написання тексту роботи, оформлення її вступу, висновків, переліку посилань та додатків	Листопад	
6	Оформлення роботи відповідно до стандартів та проходження нормоконтролю	Грудень	
7	Одержання відгуку керівника та рецензії	Грудень	
8	Передзахист	17.12.2025	виконано
9	Підготовка до захисту	23.12.2025	виконано

Здобувач

(підпис)

Віталій ЩЕГЛОВ

(ініціали та прізвище)

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Валерія ПЕТРИК

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра: 87 с., 15 рис., 21 табл., 60 джерел.

ВИТРАТИ, ВІЙСЬКОВИЙ СТАН, ДЕРЖАВНА ПІДРИМКА, ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ, ІНВЕСТИЦІЇ, ПІДПРИЄМСТВО МАЛОГО БІЗНЕСУ, ПРИБУТОК, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ.

Об'єкт дослідження – діяльність підприємств малого бізнесу в умовах воєнних викликів.

Предмет дослідження – заходи та інструменти підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів.

Мета роботи – підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів (на матеріалах сервісного підприємства ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків).

Методи дослідження: економіко-математичні методи, методи статистичного та фінансово-економічного аналізу, графічний і табличний методи, а також метод порівняльного аналізу.

У роботі розкрито теоретичні аспекти функціонування та розвитку малого бізнесу в Україні в умовах воєнних викликів; зроблено огляд методичних підходів до оцінки ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнного стану; проведено аналіз діяльності підприємства малого бізнесу (на матеріалах ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків); розроблений комплекс заходів щодо підвищення ефективності функціонування малого бізнесу умовах воєнних викликів (на матеріалах ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків); розраховано економічну ефективність запропонованих заходів.

Результати проведеного дослідження можуть бути використані у діяльності підприємств малого бізнесу, зокрема сервісних компаній, таких як ТОВ «QUANTA SYSTEM». Запропоновані у роботі організаційно-технічні та економічні заходи спрямовані на підвищення стійкості підприємства до воєнних викликів, мінімізацію ризиків та оптимізацію ключових бізнес-процесів.

ABSTRACT

Degree work of the master: 87 p. 3 sections, 15 figures, 21 tables, 69 sources.

EXPENSES, GOVERNMENT SUPPORT, EFFICIENCY OF ACTIVITIES, INVESTMENTS, SMALL BUSINESS ENTERPRISE, PROFIT, PROFITABILITY.

The object of the study is the activity of small businesses in conditions of military challenges.

The subject of the study is measures and tools to increase the efficiency of small business functioning in conditions of military challenges.

The purpose of the study is to increase the efficiency of small business functioning in conditions of military challenges (based on materials from the service enterprise LLC "QUANTA SYSTEM", Kharkiv).

Research methods: economic and mathematical methods, methods of statistical and financial and economic analysis, graphic and tabular methods, as well as the method of comparative analysis.

The paper reveals the theoretical aspects of the functioning and development of small business in Ukraine in conditions of military challenges; a review of methodological approaches to assessing the efficiency of small business functioning in conditions of martial law is made; an analysis of the activities of a small business enterprise is carried out (based on materials from LLC "QUANTA SYSTEM", Kharkiv); a set of measures to increase the efficiency of small business operations in conditions of military challenges has been developed (based on materials from LLC QUANTA SYSTEM, Kharkiv); the economic efficiency of the proposed measures has been calculated.

The results of the study can be used in the activities of small business enterprises, in particular service companies, such as LLC QUANTA SYSTEM. The organizational, technical and economic measures proposed in the work are aimed at increasing the enterprise's resilience to military challenges, minimizing risks and optimizing key business processes..

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	9
1.1 Сутність, роль та значення малого бізнесу в ринковій економіці.....	9
1.2 Методичні підходи до оцінки ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів.....	14
1.3 Особливості функціонування малих підприємств в умовах воєнного стану.....	23
1.4 Державна підтримка підприємств малого бізнесу	32
2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ УКРАЇНИ....	39
2.1 Загальна характеристика ТОВ «QUANTA SYSTEM».....	39
2.2 Аналіз фінансово-економічних показників ТОВ «QUANTA SYSTEM»....	44
2.3 Аналіз фінансового стану ТОВ «QUANTA SYSTEM».....	48
2.4 Аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «QUANTA SYSTEM....	53
3 ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «QUANTA SYSTEM».....	59
3.1 Вплив кризових явищ під час війни на ефективність діяльності малого бізнесу та заходи щодо їх мінімізації.....	59
3.2 Шляхи підвищення ефективності діяльності ТОВ «QUANTA SYSTEM»....	62
3.3 Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів....	65
ВИСНОВКИ.....	76
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ.....	81
ДОДАТОК А. Публікаційний матеріал	88
ДОДАТОК Б. Ілюстративний матеріал	93

ВСТУП

Сучасний розвиток економіки України характеризується значною нестабільністю, зумовленою як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Особливої уваги потребує функціонування малого бізнесу, який є важливою складовою національної економіки та джерелом робочих місць, інновацій та податкових надходжень. Умови воєнних викликів створюють додаткові ризики для діяльності малих підприємств, серед яких – зниження купівельної спроможності клієнтів, загроза для персоналу та майна, фінансові ризики та втрата даних, пошкодження товарів під час перевезень, перебої з постачанням комплектуючих. Врахування та ефективне управління цими загрозами є ключовим фактором збереження конкурентоспроможності та стабільного функціонування підприємств.

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю розробки комплексних заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності малих підприємств в умовах воєнних викликів, що дозволить забезпечити стабільність діяльності, мінімізувати ризики та підтримати економічну стійкість підприємств.

Мета дослідження – підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів (на матеріалах сервісного підприємства ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків).

Досягнення поставленої мети потребує вирішення наступних завдань:

- 1) розкрити теоретичні аспекти функціонування та розвитку малого бізнесу в Україні в умовах воєнних викликів;
- 2) зробити огляд методичних підходів до оцінки ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнного стану;
- 3) провести аналіз діяльності підприємства малого бізнесу (на матеріалах ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків);

4) розробити комплекс заходів щодо підвищення ефективності функціонування малого бізнесу умовах воєнних викликів (на матеріалах ТОВ «QUANTA SYSTEM», м. Харків);

5) розрахувати економічну ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є діяльність підприємств малого бізнесу в умовах воєнних викликів.

Предметом дослідження є заходи та інструменти підвищення ефективності функціонування малого бізнесу в умовах воєнних викликів.

У процесі дослідження застосовувалися економіко-математичні методи, методи статистичного та фінансово-економічного аналізу, графічний і табличний методи, а також метод порівняльного аналізу.

Результати проведеного дослідження мають значне практичне значення та можуть бути безпосередньо використані у діяльності підприємств малого бізнесу, зокрема сервісних компаній, таких як ТОВ «QUANTA SYSTEM». Запропоновані у роботі організаційно-технічні та економічні заходи спрямовані на підвищення стійкості підприємства до воєнних викликів, мінімізацію ризиків та оптимізацію ключових бізнес-процесів.